

มานพ เตชชาติชัย 2553: การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อประเมินหารูปแบบการปลูกข้าวโพดที่
เหมาะสมกับสภาพการปลูกของเกษตรกรบ้านคลองทราย อำเภอน้ำเขียว
จังหวัดนครราชสีมา ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน) สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่าง
ยั่งยืน โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์รังสฤษฎ์ กาวิต๊ะ, Ph.D. 126 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหารูปแบบการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่
เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของเกษตรกรบ้านคลองทรายและศึกษาผลของรูปแบบการปลูกข้าวโพด
เลี้ยงสัตว์ที่มีต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม วิธีการศึกษาประกอบด้วยการสัมภาษณ์
การวิเคราะห์ดิน และการทดลองปลูกข้าวโพดของเกษตรกรจำนวน 4 ราย โดยใช้พันธุ์ลูกผสม CP
888 และมีการไถพรวนดินตามแนวความลาดชันเหมือนกันทั้งหมด แบ่งออกเป็น 3 วิธี คือ
รูปแบบที่ 1 ใสปุ๋ยรองพื้นและก่อนออกดอก สูตร 16-20-0 อัตราครั้งละ 50 กก./ไร่ รูปแบบที่ 2 ใส
ปุ๋ยรองพื้นสูตร 16-20-0 อัตรา 50 กก./ไร่ หลังปลูก 21 วัน ใสปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 50 กก./ไร่ และ
ก่อนออกดอก ใสปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 50 กก./ไร่ และรูปแบบที่ 3 ใสปุ๋ยรองพื้นสูตร 16-20-0
อัตรา 50 กก./ไร่ หลังปลูก 21 วัน ใสปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 50 กก./ไร่ และก่อนออกดอก ใสปุ๋ย
สูตร 16-20-0 อัตรา 25 กก./ไร่ ผลการศึกษาพบว่า ข้าวโพดที่ปลูกในรูปแบบที่มีการแนะนำ
ปรับเปลี่ยนในรูปแบบที่ 2 มีการเจริญเติบโต ฟักมีคุณภาพและมีผลผลิตที่ดี โดยความสูงต้นที่วัน
ออกไหม 50% มีความสูงมากกว่าวิธีที่เกษตรกรปฏิบัติ 5-6 ซม. ความยาวฝักยาวมากกว่า 2-3 ซม.
เส้นผ่าศูนย์กลางฝักมากกว่า 0.2-0.4 ซม. และมีน้ำหนักเมล็ด (จำนวน 100 เมล็ด) มากกว่า 6 กรัม
ให้ผลผลิตมากกว่า 115.2-152.4 กก./ไร่ เรื่องของต้นทุน ผลผลิต และรายได้สุทธิ พบว่า รูปแบบที่
1 มีต้นทุนที่น้อยที่สุด โดยเฉลี่ยเท่ากับ 4,046.38 บาท/ไร่ ด้านผลผลิตข้าวโพดที่ได้ พบว่า รูปแบบ
ที่ 2 มีผลผลิตมากที่สุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 902.99 กก./ไร่ และให้ผลตอบแทนสุทธิดีที่สุด โดยเฉลี่ย
เท่ากับ 1,599.16 บาท/ไร่ จากการวิเคราะห์ความอุดมสมบูรณ์ของดินก่อนปลูกและหลังปลูก แต่
ละรูปแบบไม่มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกษตรกรที่เข้าร่วมการ
วิจัยเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปลูก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบที่ 2 ที่ให้ผล
ผลิตและผลตอบแทนที่ดีกว่าที่เคยปฏิบัติ

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก